

Co-funded by
the European Union

W4TEX: ПОСИЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЖІНОК НА КЕРІВНИХ ПОСАДАХ У ТЕКСТИЛЬНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

ІНФОРМАЦІЙНІ БЮЛЕТЕНІ

civitta

Cámara
International Chamber of Commerce
in Belgium and Luxembourg

KAINOTOMIA

LOTTOZERO

ЗМІСТ

ВСТУП

МАСШТАБУВАННЯ ЦИРКУЛЯРНОСТІ

ПЕРЕОСМИСЛІТЬ (ГЛОБАЛЬНЕ).
ПОСТАЧАННЯ СИРОВИНИ

ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ДИСТРИБУЦІЯ

ВІДХОДИ ТЕКСТИЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

УМОВИ ПРАЦІ

ШВИДКА МОДА

ВПЛИВ ХІМЧИСТКИ

ПЛУТАНИНА З СЕРТИФІКАЦІЄЮ

ВИРОБНИЦТВО ТЕКСТИЛЮ ТА ОДЯГУ

ЗБІЛЬШЕННЯ ТЕРМІНУ ВИКОРИСТАННЯ
ОДЯГУ

ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ

ВІДХОДИ ВІД ПАКУВАННЯ

ВСТУП

Текстильна промисловість та індустрія моди – це одні з найресурсоємніших галузей у світі, які також мають один із найвищих рівнів забруднення довкілля. Вони завдають суттєвої шкоди навколишньому середовищу на всіх етапах свого ланцюга створення – від видобутку сировини до виробництва, розподілу, споживання та утилізації продукції після завершення її життєвого циклу. В умовах зростаючого тиску на галузь щодо скорочення негативного впливу на довкілля, критично важливим стає розуміння ключових викликів і шляхів трансформації сектору відповідно до принципів сталого розвитку - особливо для тих фахівців, які прагнуть обійняти керівні посади.

У межах проєкту W4TEX (Посилення представництва жінок на вищих посадах у текстильній промисловості) підготовлено серію з 12 інформаційних бюлетенів, присвячених екологічним темам. Ці матеріали пропонують чіткий, доступний і практично спрямований огляд ключових екологічних викликів, що постають перед текстильною галуззю сьогодні. Вони слугують корисним ресурсом для жінок, які готуються до управлінських ролей, допомагаючи краще орієнтуватися в екологічній проблематиці та приймати зважені рішення на шляху до сталого розвитку бізнесу.

Кожен із матеріалів присвячений окремому аспекту екологічної проблематики – від питань постачання сировини до відходів виробництва або умов праці. Матеріал подано у стислій, але інформативній формі, яка включає:

- **Суть проблеми:** ключові факти та цифри, що ілюструють її масштаб і нагальність;
- **Цікаві факти:** маловідомі або показові деталі по темі;
- **Шкідливий вплив:** вплив на довкілля, клімат і здоров'я людей;
- **Екологічні альтернативи:** нові підходи та інноваційні рішення в галузі;
- **Рекомендовані дії:** практичні кроки, які можна реалізувати на рівні управління чи організації.

Ця добірка, що поєднує факти, аналітику та практичні рекомендації, слугує відправною точкою для конкретних дій, сприяючи глибшому усвідомленню викликів сталого розвитку й надаючи фахівцям в галузі можливості застосувати їх знання та лідерські якості, щоб ці виклики ефективно вирішувати.

Ці інформаційні матеріали – не просто освітній ресурс, а й поштовх до роздумів, діалогу та змін у текстильній галузі як у Європі, так і за її межами. Маючи доступ до достовірної інформації, жінки-лідерки здатні відігравати провідну роль у впровадженні більш відповідального та сталого підходу до розвитку текстильного сектору.

Масштабування циркулярності

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Циркулярність, або циркулярна економіка, — це система з мінімальним екологічним впливом, де ресурси виробляються відповідально та повторно використовуються в замкненому циклі. Хоча окремі компанії вже тестують циркулярні бізнес-моделі, їхній ефект залишається обмеженим без тісної співпраці. Для значного результату потрібне об'єднання зусиль різних учасників галузі, що дозволить подолати розірваність і розширити вигоди циркулярності через партнерство.

ЦІКАВИЙ ФАКТ

Існує три типи масштабування, які доцільно поєднувати, аби досягти системних змін у сфері сталого розвитку загалом і циркулярності зокрема:

Масштабування назовні – збільшення обсягів або тиражування успішних практик чи моделей;

Масштабування вгору – вплив на політику з метою змін на системному рівні;

Глибинне масштабування – трансформація особистих цінностей задля соціальних змін. (за Moore, Riddell & Vocisano, 2015)

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

Щоб масштабувати циркулярність у текстильній галузі, необхідна широка співпраця – вона відкриває більше альтернатив для переходу до нової моделі. Перехід від традиційної лінійної економіки до циркулярної вимагає спільних зусиль гравців як усередині, так і поза межами ланцюгів постачання текстильної та модної індустрій. Окрім міжкомпанійної співпраці, це можуть бути партнерства з локальними виробниками циркулярної продукції або міжгалузеві ініціативи для взаємного посилення. Також важлива взаємодія з кінцевими споживачами – їхня участь є ключовою умовою масштабування.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Сьогодні текстильна промисловість все ще функціонує за лінійною моделлю «взяти – виготовити – викинути», яку підсилює поширена концепція швидкої моди. Попри те, що перехід до циркулярних бізнес-моделей уже триває, ключовим бар'єром залишається неспроможність компаній масштабувати ці моделі. Негативні наслідки лінійного підходу включають як соціальні, так і екологічні чинники – серед них викиди CO₂, надмірне споживання води та неефективне використання ресурсів. Тож галузь перебуває під гострою потребою масштабувати циркулярність і, як наслідок, зменшити свій загальний вплив.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

Масштабування: успіх залежить від поєднання різних підходів до масштабування.

Розширення знань: навчайтеся як у межах власної професійної ролі, так і через обмін досвідом із колегами з галузі. Спільне навчання й поширення найкращих практик є критично важливими для масштабування циркулярних рішень.

Створення мережі: налагоджуйте зв'язки з людьми та організаціями, які можуть підтримати впровадження циркулярності. Спільні дії можуть забезпечити рух у напрямку масштабування: назовні, вгору та вглиб.

ACTION

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Мур, М.-Л., Рідделл, Д., та Восіано, Д. (2015). Масштабування, розширення масштабів, глибоке масштабування: стратегії некомерційних організацій у просуванні системних соціальних інновацій. Журнал корпоративного громадянства, 2015(58), 67–84.

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Переосмисліть (глобальне) постачання сировини

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Стратегія закупівель – це підхід, за допомогою якої компанії обирають, у кого і де саме закуповувати товари або послуги: хто буде постачальником, виробником чи підрядником. Підприємства мають змогу переглянути свої закупівельні стратегії, враховуючи не лише економічні вигоди глобального виробництва, а й аспекти управління ризиками, переваги локалізації та ширші питання сталого розвитку.

ЦІКАВИЙ ФАКТ

За оцінками 2020 року, із загального обсягу текстилю та взуття, спожитого в ЄС того року, 80% первинної сировини, 73% викидів парникових газів, 88% водоспоживання та 92% впливу на землекористування припадали на країни за межами ЄС (Європейська комісія, 2023).

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

Щоб зменшити екологічний вплив ланцюжків постачання текстильної та модної індустрій, компанії можуть скорочувати глобальні поставки, надаючи перевагу локальним постачальникам. Це також відкриває можливості для переробки місцевих відходів у ресурси з доданою вартістю. Такий підхід підвищує ефективність використання ресурсів у компанії та ланцюжку постачання, сприяє переходу до циркулярної економіки та сталого розвитку, дотримуючись екологічних стандартів і зменшуючи залежність від невідновлюваних ресурсів.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Глобальна модель постачання часто пов'язана з довгими логістичними циклами, що сприяє надвиробництву й посилює негативний вплив індустрії. Крім того, акцент на глобальні закупівлі підвищує соціальні ризики – зі збільшенням відстані в ланцюгу постачання контроль стає складнішим. Тривале транспортування означає також вищі витрати й викиди, а отже – додаткові економічні та екологічні виклики.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

Розширте горизонти: мисліть сміливо та нестандартно у виборі матеріалів. Варто звертатися не лише до інновацій, а й до історичних традицій чи нетипових підходів.

Розглядайте відходи як ресурс: шукайте локальні або регіональні потоки відходів, які можуть мати приховану цінність. Подивіться ширше – потенціал може критися навіть в інших галузях.

Співпрацюйте : якщо для локального постачання бракує ресурсів або компетенцій, об'єднайте зусилля - це допоможе створити стійку екосистему не лише в межах текстильного сектору, а й поза ним.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Європейська комісія. (2023). Пропозиція щодо Директиви Європейського Парламенту та Ради про внесення змін до Директиви 2008/98/ЄС про відходи [COM(2023) 420 final]. https://environment.ec.europa.eu/document/download/ca53d82e-a4d3-40b9-a713-93585058f47f_en?filename=Proposal%20for%20a%20DIRECTIVE%20OF%20THE%20EUROPEAN%20PARLIAMENT%20AND%20OF%20THE%20COUNCIL%20amending%20Directive%20200898EC%20on%20waste%20COM_2023_420.pdf

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Транспортування та дистрибуція

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

У контексті текстильної галузі терміни «транспортування» та «дистрибуція» (розповсюдження товарів із метою збуту) означають процеси переміщення сировини, напівфабрикатів і готової продукції між різними етапами ланцюга постачання.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Транспорт і дистрибуція текстилю суттєво впливають на довкілля через:

- Викиди парникових газів;
- Забруднення повітря/води та шум від транспортних засобів;
- Виснаження ресурсів;
- Внесок у накопичення відходів на звалищах через неналежне управління текстильними відходами та пакувальними матеріалами;

ЦІКАВІ ФАКТИ

Транспортування в індустрії текстилю та моди є джерелом близько 10% глобальних викидів CO₂.

Щомісяця світова текстильна індустрія транспортує приблизно 1 мільярд одиниць продукції.

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

Повністю відмовитися від транспортування неможливо, проте компанії можуть обирати екологічніші підходи:

- Використання екологічно чистих транспортних засобів;
- Оптимізація маршрутів;
- Ефективне управління вантажами (наприклад, максимальне завантаження та об'єднання партій в одну поставку);

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

- Підвищуйте обізнаність клієнтів щодо екологічної шкоди екстрених поставок;
- Оптимізуйте дизайн пакування – робіть його компактним та функціональним;
- Розвивайте навички та знання учасників галузі з фокусом на сталі практики транспортування й дистрибуції
- Інвестуйте в інфраструктуру, яка дозволяє впроваджувати сталі логістичні рішення

ACTION

Список літератури

Басу, Б. Б. Б. (2011). Концепція логістики в текстильній промисловості - управління логістикою для швейної та текстильної промисловості. Fibre2Fashion.
<https://www.fibre2fashion.com/industry-article/5837/the-logistics-management-in-textile-industry>

Макфолл-Джонсен, М. (2019). Індустрія моди викидає більше вуглецю, ніж міжнародні рейси та морське судноплавство разом узяті. Ось найбільші способи її впливу на планету. The Business Insider. <https://library.unccd.int/Details/fullCatalogue/700000072>

Milenow. (2025). 5 стратегій оптимізації сталого маршруту для зеленої логістики. Milenow.
<https://www.milenow.com/en/sustainable-route-optimization-strategies/>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Відходи текстильної галузі

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Відходи текстильної галузі – це будь-які непридатні для подальшого використання або небажані шматки тканини чи одягу, які втратили свою первинну функцію.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Текстильні відходи шкодять навколишньому середовищу, забруднюючи землю, воду та повітря. Викинутий одяг розкладається роками, виділяючи токсичні речовини в ґрунт, тоді як виробництво текстилю сприяє викидам парникових газів та споживанню води, а мікропластик та токсичні хімікати ще більше забруднюють екосистеми. Зменшення кількості відходів шляхом переробки та використання сталих практик є важливим для зменшення цього впливу на навколишнє середовище.

ЦІКАВІ ФАКТИ

У 2020 році Європейський Союз згенерував орієнтовно 6,95 мільйона тонн текстильних відходів – у середньому близько 16 кг на особу. З них лише приблизно 4,4 кг на особу були зібрані окремо для повторного використання або переробки. Решта 11,6 кг опинилися в загальному побутовому смітті. (Джерело: Європейське агентство з охорони довкілля (ЕЕА))

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

- Переробка/повторне використання відходів або старих речей;
- Екологічні тканини та дизайн;
- Екологічно чисті методи фарбування та виробництва;
- Підтримка споживачів в розвитку екологічної свідомості;

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

- Підвищуйте обізнаність серед працівників щодо сталого розвитку та циркулярної економіки;
- Покажіть приклад: робіть сталий вибір, обираючи екологічно чистий одяг або підтримуючи бренди, відомі своїм етичним виробництвом;
- Організуйте воркшопи для працівників та зацікавлених сторін, щоб пояснювати екологічну шкоду текстильних відходів;

Список літератури

ЕАОС. (21 травня 2024 р.). Більшість текстильних відходів у Європі залишаються несортованими. Домашня сторінка Європейського агентства з охорони навколишнього середовища. <https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/most-textile-waste-goes-unsorted>

ЕАОС. (2024b, 10 червня). Управління використанням та відходами текстилю в умовах циркулярної економіки Європи. Європейське агентство з охорони навколишнього середовища. <https://www.eea.europa.eu/publications/management-of-used-and-waste-textiles>

ЕАОС. (2024c, 28 серпня). Який вплив текстильної промисловості на навколишнє середовище?. Домашня сторінка Європейського агентства з охорони навколишнього середовища. <https://www.eea.europa.eu/en/about/contact-us/faqs/what-are-the-environmental-impacts-of-textiles>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Умови праці

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Умови праці в текстильній галузі охоплюють робоче середовище, рівень заробітної плати, тривалість робочого дня та ставлення до працівників, залучених до виробничого процесу. Часто в галузі спостерігаються довгі робочі зміни, низька оплата праці та небезпечні умови, особливо в країнах, що розвиваються. Багато модних брендів зазнають критики за експлуатацію працівників.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

Одним із найвідоміших прикладів жахливих умов праці став обвал будівлі фабрики “Rana Plaza” в Бангладеш у 2013 році, внаслідок якого загинули 1,134 людини, ще понад 2,500 зазнали поранень – переважно це були жінки й діти (Satta, 2023).

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

Один із перших кроків до забезпечення гідних умов праці є робота над сталим і прозорим ланцюгом постачання. Компанії мають обирати постачальників, які впроваджують етичне виробництво, зокрема сертифіковані за стандартами справедливої торгівлі – це гарантує, що працівники отримують гідну оплату й працюють у безпечних умовах.

Замість аутсорсингу бренди можуть надавати перевагу локальному виробництву – це також скорочує транспортне навантаження.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Текстильна галузь і надалі потребує інтенсивної ручної праці. Починаючи з 1960–70-х років, основні виробничі потужності перемістилися з Європи до Азії та інших країн, що розвиваються. Внаслідок індустріалізації праця на текстильних фабриках часто зводиться до механічних і повторюваних операцій із низькою оплатою. У багатьох азійських країнах зарплати у текстильній галузі значно нижчі за прожитковий мінімум (лише 19% у Філіппінах і Бангладеш, 21% – на Шрі-Ланці). Через це 88% працівників мають серйозні фінансові труднощі (Textile Insights, 2024).

Робота в незручних позах, повторювані рухи та фізичне перенапруження – поширені причини розвитку опорно-рухових розладів. Додатковий ризик створює контакт із хімікатами під час вирощування сировини та у виробничих процесах, особливо за відсутності належного захисту й гігієни. Небезпечні умови праці підвищують ризик нещасних випадків (OSHA, n.d).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

-
- Проводьте аудит постачальників: перевіряйте їхню відповідність міжнародним стандартам і справедливим умовам праці;
 - Узгоджуйте цілі компанії з Ціллю сталого розвитку №1 (подолання бідності): звертайте увагу на гідну працю й оплату для працівників у виробництві;
 - Впроваджуйте стандарти компанії щодо захисту працівників;
 - Розробляйте політики справедливої оплати праці та забезпечуйте працівників засобами захисту й належними умовами;

Список літератури

OSHA (н.д.) Безпека та гігієна праці в текстильній галузі [https://osha.europa.eu/sites/default/files/E-fact_30 - Occupational safety and health in the textiles sector.pdf](https://osha.europa.eu/sites/default/files/E-fact_30_-_Occupational_safety_and_health_in_the_textiles_sector.pdf)

Пуга Гомес (н.д.) Новий шовковий шлях для 21 століття. Університет Наварри <https://www.unav.edu/web/global-affairs/detail/-/blogs/a-new-silk-road-for-the-21st-century>

Сатта, М. (24 квітня 2023 р.) Через десять років після краху Rana Plaza фабрики стали безпечнішими, але жінки, що працюють у швейній промисловості, стикаються з новими загрозами. Проект «Повніший». <https://fullerproject.org/story/the-worst-industrial-disaster-of-the-21st-century-killed-mostly-women/>

Аналітика текстильної промисловості (2024, 10 грудня). Звіт AFWA за 2024 рік показує, що заробітна плата в швейній промисловості Азії значно нижча за показники прожиткового мінімуму <https://textileinsights.in/afwas-2024-report-reveals-wages-in-asias-garment-industry-fall-considerably-short-of-living-wage-benchmarks/>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Швидка мода

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Швидка мода — це бізнес-модель, що зародилася наприкінці ХХ століття і зосереджена на швидкому виробництві та частій зміні дешевих, низької якості колекцій одягу. Вона імітує дизайни великих брендів, модних домів і незалежних дизайнерів. Основна мета — оперативна реакція на попит споживачів, із запуском нових колекцій майже щотижня, що спонукає людей до постійних покупок.

ЦІКАВІ ФАКТИ

Модель швидкої моди виникла в 1990-х роках із такими брендами, як Zara і H&M, які почали змінювати колекції кожні 2–3 тижні. У 2010-х з'являється ультрашвидка мода: цикл виробництва скорочується до 1–2 тижнів, а пізніше – до «моди в реальному часі», де цикл триває лише 5–7 днів.

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

На протипагу цьому з'явився рух повільної моди. Дизайнерка й активістка Кейт Флетчер визначає повільну моду як таку, що базується на якості, а не на швидкості. Вона поєднує сталість і етику, заохочуючи споживачів інвестувати в якісний, довговічний одяг і підтримувати відповідальне виробництво.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Модель швидкої моди має масштабні негативні наслідки, від екологічної шкоди до експлуатації працівників:

- За даними Програми ООН з довкілля, швидка мода є другим за величиною споживачем води й відповідає за близько 10% світових викидів парникових газів.
- Гіперспоживання дешевих товарів знижує коефіцієнт використання одягу: частота носіння зменшилася на 36% за 15 років.
- Утилізація текстильних відходів зростає, щороку утворюючи 1,92 мільйона тонн відходів.
- За оцінками, у світі щорічно втрачається понад 4,5 мільярда євро через надмірне споживання й недостатню переробку одягу, включно з нижньою білизною.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

Прийняття сталих звичок і підтримка руху повільної моди допомагає вирішити ці проблеми завдяки:

- Розробці універсального й класичного дизайну, що не залежить від сезонних трендів і заохочує довше зберігати та носити одяг;
- Орієнтації на якість, а не кількість – створенню високоякісного, довговічного одягу, що служитиме роками;
- Етичному та сталому постачанню – підтримці справедливих умов праці, інвестуванню в локальне та екологічно відповідальне виробництво;

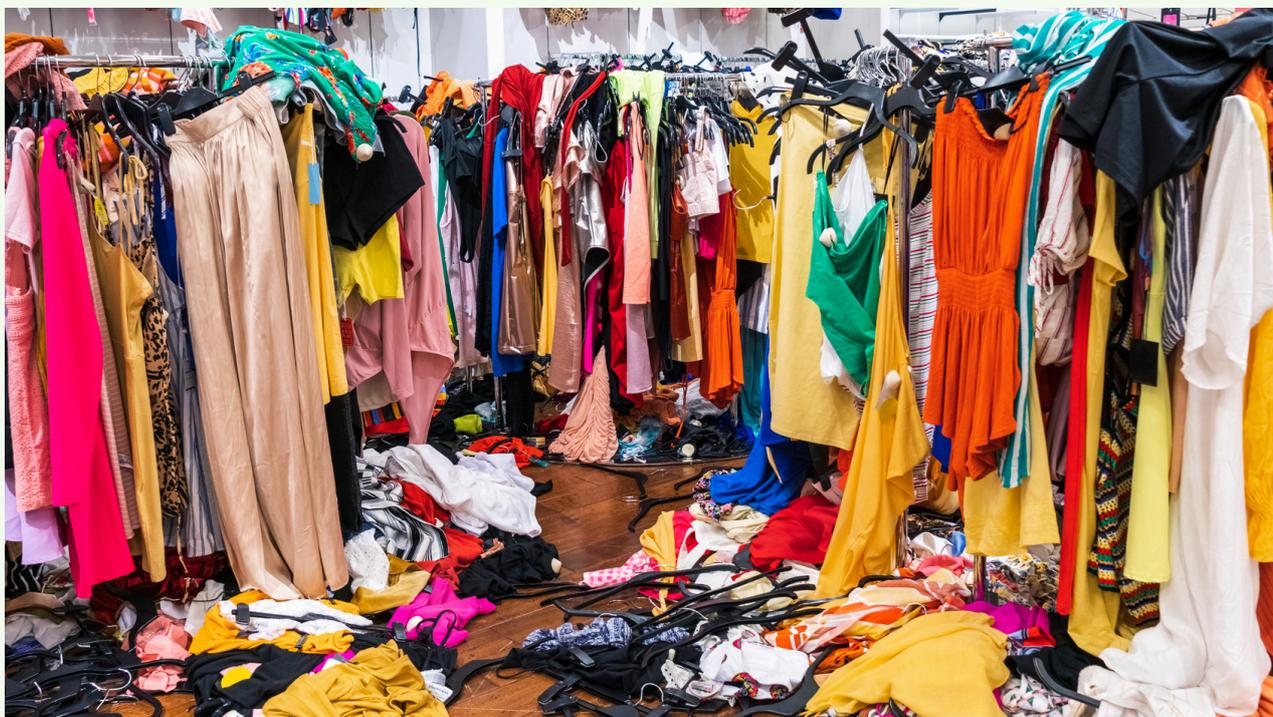
Список літератури

Виділений бренд (н.д.) Різниця між повільною модою, швидкою модою та ультрашвидкою модою <https://www.dedicatedbrand.com/en/fast-fashion>

Ігіні, М. (21 серпня 2023 р.) 10 щодо статистики відходів швидкої моди. Earth.org <https://earth.org/statistics-about-fast-fashion-waste/>

Майті, Р. (20 січня 2025 р.). Пояснення впливу швидкої моди на навколишнє середовище. Earth.org. <https://earth.org/fast-fashions-detrimental-effect-on-the-environment/>

Quantis (2018) Вимірювання моди: дослідження впливу на навколишнє середовище світової швейної та взуттєвої промисловості. https://quantis.com/wp-content/uploads/2018/03/measuringfashion_globalimpactstudy_full-report_quantis_cwf_2018a.pdf

Co-funded by
the European Union

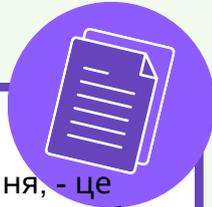
Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Вплив хімчистки

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Хімчистка, або хімічне чищення, - це процес очищення текстильних виробів за допомогою органічних розчинників, а не води, як при звичайному пранні.

Замість води застосовуються розчинники, зокрема перхлоретилен (PERC), для видалення бруду та плям без пошкодження тканини.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

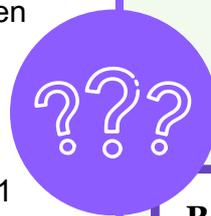
Незважаючи на ефективність, хімчистка створює серйозні екологічні й медичні ризики:

- PERC є канцерогеном: його викиди в повітря та воду забруднюють довкілля;
- Тривалий контакт із PERC може спричинити розлади нервової системи, дихальні проблеми та ураження органів;
- Працівники хімчисток, особливо жінки, зазнають високого рівня ризику через постійний контакт із токсичною речовиною;
- Процес споживає багато енергії – для нагрівання розчинників і роботи обладнання;

ЦІКАВІ ФАКТИ

PERC є основним розчинником у хімчистці – його використовують 95% хімчисток ЄС, і він застосовується в 80–85% машин (de Walle, den Otter, Beheer, 2005). Це одна з найбільш токсичних речовин у текстильному догляді: вона забруднює ґрунтові води й повітря. Дослідження Американського журналу промислової медицини виявило, що серед 1 708 працівників хімчисток, які зазнали впливу PERC до 1960 року, зафіксовано суттєво вищий рівень смертності від онкологічних захворювань (Ruder, Ward & Brown, 2001).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

Керівниця в галузі хімчистки можуть взяти на себе лідерство в просуванні сталого розвитку:

- Переходьте на екологічні розчинники, такі як силіконові системи чи очищення на основі CO₂, відмовляючись від використання PERC;
- Навчайте співробітників і клієнтів про вплив хімчистки на довкілля та популяризуйте екологічні альтернативи;
- Забезпечуйте належну утилізацію хімічних відходів і дотримуйтесь норм екологічної безпеки, щоб запобігти забрудненню;

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

- CO₂-чистка – використовує рідкий вуглекислий газ під тиском;
- Силіконові розчинники – біорозкладні та нетоксичні;
- Волога чистка – використовує воду та біорозкладні мийні засоби без хімії;

Впровадження цих рішень допомагає підприємствам зменшити забруднення, покращити безпеку працівників та задовольнити попит споживачів на сталий розвиток.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Зелена хімчистка. Зелена Америка. (н.д.). <https://greenamerica.org/green-living/green-dry-cleaning>

де Валле, Ф.Б., Вальтер І., ден Оттер, А.Й.Л., Бекеер Б.В. (2005). LIFE00 ENV/NL/000797 Звіт для неспеціалістів. Європейська Комісія. https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/LIFE00-ENV-NL-000797/demonstration-textile-co2-treatment-introduction-validation-effort?utm_source=chatgpt.com

Ruder, A. M., Ward, E. M., & Brown, D. P. (2001). Смертність серед працівників хімчисток: оновлення. Американський журнал промислової медицини, 39(2), 121–132. [https://doi.org/10.1002/1097-0274\(200102\)39:2<121::aid-ajim1000>3.0.co;2-h](https://doi.org/10.1002/1097-0274(200102)39:2<121::aid-ajim1000>3.0.co;2-h)

Яка альтернатива традиційній хімчистці?. Greener Cleaner. (2021a, 11 березня). <https://greenercleaner.net/what-is-an-alternative-to-traditional-dry-cleaning/>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Плутанина з сертифікацією

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Сертифікат у сфері моди та сталого розвитку – це офіційне підтвердження, видане незалежною організацією, яке засвідчує, що продукт, матеріал або компанія відповідає визначеним екологічним, соціальним та етичним стандартам. У галузі моди, де державне регулювання часто відсутнє, сертифікації відіграють критично важливу роль, адже сприяють етичному та екологічному вибору, допомагають зрозуміти, що насправді означає «сталий» продукт, і дозволяють ухвалювати обґрунтовані рішення в умовах перевантаженого та суперечливого ринку.

ЦІКАВІ ФАКТИ

Хоча точну кількість важко назвати через динамічний характер галузі та появу нових стандартів, за оцінками, у світі існує понад 400 стандартів та сертифікатів сталого розвитку (Dara, 2023).

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

Відстежуваність і цифрові паспорти продукту допомагають усунути плутанину навколо сертифікацій у сфері сталого розвитку, надаючи прозору інформацію про ланцюг постачання, використані матеріали та наявні сертифікати. Відстежуваність (traceability) дозволяє споживачам зрозуміти, як і звідки походять компоненти виробу, а цифрові паспорти продукту містять докладні дані про сертифікацію та екологічний вплив товару.

Разом ці інструменти посилюють прозорість, сприяють підвищенню обізнаності та дозволяють споживачам робити більш обґрунтований і сталий вибір.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Плутанина навколо сертифікацій має низку негативних наслідків:

- Споживачі втрачають довіру, не розуміючи або сумніваючись у справжності сертифікатів;
- Зростає ризик грінвошингу – коли компанії використовують розмиті або хибні маркування, щоб виглядати більш «зеленими»;
- Сегментація ринку ускладнює орієнтування, особливо для малих брендів;
- Висока вартість і складність отримання сертифікатів може стримувати бренди від їх впровадження – що, зрештою, уповільнює прогрес індустрії у напрямку справжньої сталості.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

Керівниці у сфері моди можуть подолати цю плутанину завдяки таким крокам:

- Організувати воркшоп для працівників і зацікавлених сторін із поясненням видів сертифікацій, їхнього значення та впливу на життєвий цикл продукту.
- Розробити простий і зрозумілий гайд із найпоширеніших сертифікатів (GOTS, OEKO-TEX, Fair Trade тощо), із поясненням критеріїв, вимог і переваг для споживача та довкілля.

Список літератури

Дара, Дж. (28 жовтня 2023 р.). Стандарти та сертифікації сталого розвитку в моді у 2022 році. Fashioninnovation. <https://fashioninnovation.nyc/sustainability-standards-certifications/>

Хибна обіцянка сертифікації: як сертифікація перешкоджає сталому розвитку в текстильній, пальмоолійній та рибній промисловості • Зміна ринків. Зміна ринків. (травень 2018 р.). <https://changingmarkets.org/report/the-false-promise-of-certification-how-certification-is-hindering-sustainability-in-the-textiles-palm-oil-and-fisheries-industries/>

Пурнамасарі, В. (31 березня 2024 р.). Сага про сертифікати сталого розвитку – чому вони нам потрібні, але ні. Medium. <https://violyr.medium.com/the-saga-of-sustainability-certificates-why-we-need-it-yet-we-dont-4d1435326a81>

Експорт, Д. (17 серпня 2021 р.). Правда про сертифікати сталого розвитку. Medium. <https://dineshexports1994.medium.com/the-truth-behind-sustainability-certifications-ff234656a774>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Виробництво текстилю та одягу

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Виробництво текстилю та одягу охоплює низку складних і ресурсоємних процесів – від виготовлення волокон, прядіння, ткацтва й фарбування до оздоблення та складання готових виробів. Ці етапи вимагають великих обсягів енергії, води й хімікатів, що істотно посилює екологічне навантаження індустрії моди.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

Попри те, що 71% споживачів висловлюють занепокоєння питанням сталості при виборі одягу, лише 3% готові платити більше за екологічні альтернативи (джерело: EURATEX, 2024).

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

- Практики циркулярної економіки: переробка та повторне використання текстилю з метою мінімізації відходів;
- Екотехнології виробництва: впровадження методів фарбування без води та хімічних процесів із низьким впливом на довкілля;
- Сталі матеріали: збільшення використання органічних волокон, біорозкладного текстилю та вторинної сировини;
- Штучний інтелект та автоматизація: застосування прогнозного обслуговування та інтелектуального виробництва для скорочення відходів і зменшення енергоспоживання;

Наприклад, невелика текстильна компанія може використовувати ШІ для оптимізації роботи обладнання, що дозволяє заощаджувати енергію та зменшувати втрати тканини.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Виробництво текстилю є одним із найбільших забрудників – воно супроводжується значними викидами парникових газів, забрудненням стічних вод через процеси фарбування та надмірними відходами внаслідок несталих виробничих практик. Малим і середнім підприємствам часто складно витримувати фінансове навантаження, пов'язане з дотриманням суворих екологічних вимог, що ускладнює їхній перехід до більш сталих підходів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

- Заохочуйте впровадження текстильних сертифікатів, таких як OEKO-TEX® та Bluesign®, для забезпечення екологічно відповідального виробництва;
- Інвестуйте в енергоефективні та цифрові виробничі технології, щоб зменшити витрати та вплив на навколишнє середовище;
- Підвищуйте обізнаність споживачів, забезпечуючи прозорість у сталих практиках через екомаркування та брендування етичного виробництва;

ACTION

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

EURATEX (2024). Факти та ключові показники європейської текстильної та швейної промисловості за 2024 рік. EURATEX. Отримано з: <https://euratex.eu/facts-and-key-figures/>

EURATEX. (н.д.). Внутрішній ринок. EURATEX. Отримано з: <https://euratex.eu/trade-and-internal-market/internalmarket/>

SGS. (н.д.). Сертифікація Bluesign®. SGS. Отримано з <https://www.sgs.com/en-be/services/bluesign-certification>

Eurochambres & SMEunited. (2023). Опитування щодо досвіду малих та середніх підприємств у сфері фінансування та сталого інвестування. Eurochambres & SMEunited. Отримано з: <https://www.smeunited.eu/admin/storage/smeunited/20230927-ghsurvey.pdf>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Збільшення терміну використання одягу

ЩО ЦЕ?

Подовження терміну служби текстилю та одягу означає проектування й виготовлення речей, які служать довше – як фізично, так і в емоційному сенсі. Це передбачає свідомий вибір матеріалів, якісне виробництво та відповідальний догляд, що дозволяє відтермінувати потребу в заміні та зменшити екологічний вплив.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

«За умови звичайного носіння більшість речей слугує від двох до трьох років» (International Fair Claims Guide for Consumer Textiles Products, 2015).

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

-
- Міцні тканини: використовуйте настійні матеріали, як-от: органічна бавовна, коноплі або вовна, які добре зберігають вигляд з часом;
 - Приймайте розумні рішення щодо догляду: застосовуйте покриття проти скошування ворсу або самоочисні технології, які зменшують зношування;
 - Модульний дизайн: створюйте одяг із змінними деталями, наприклад, знімними комірками чи манжетами;
 - Тканини, безпечні щодо мікропластику: уникайте неякісних синтетичних тканин; натомість обирайте альтернативи, як-от TENCEL™ або перероблені волокна з низьким рівнем виділення мікропластика;

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

Широке використання неякісних матеріалів і недосконалих технік в'язання призводить до швидкого зношування або втрати функціональності одягу. Така запланована недовговічність збільшує кількість текстильних відходів і постійний попит на нове виробництво. До того ж прання синтетичних тканин (особливо низької якості) спричиняє вивільнення мікропластикових волокон у річки та океани, що шкодить морським екосистемам і потрапляє до харчового ланцюга.

У ДІЮ

-
-
- Обирайте якість: віддавайте перевагу одягу з міцних тканин і посиленими швами;
 - Популяризуйте догляд: заохочуйте делікатне прання, лагодження та правильне зберігання для подовження терміну служби;
 - Підтримуйте культуру ремонту: пропонуйте майстер-класи або набори для самостійного відновлення речей;
 - Оцінюйте довговічність: впроваджуйте політики дизайну та закупівель із урахуванням терміну служби як основного критерію якості;

Список літератури

- Ваутер. (18 лютого 2022 р.). Dyecoo визнано лідером циркулярної економіки. Dyecoo. <http://www.dyecoo.com/dyecoo-recognized-as-a-leader-of-circular-economy/>
- Fespa. (н.д.). Екологічні переваги систем безводного цифрового текстильного друку з використанням чорнил. FESPA. <https://www.fespa.com/en/news-media/the-environmental-benefits-of-waterless-digital-textile-print-ink-systems>
- Гомес, Н. (10 березня 2023 р.). 8 екологічно чистих натуральних барвників, які не шкодять навколишньому середовищу. TALÚ. <https://talu.earth/8-eco-friendly-and-natural-dyes-that-dont-harm-the-environment/>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Забруднення води

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Забруднення води під час фарбування текстилю виникає, коли шкідливі хімічні речовини, барвники та відходи процесів фарбування й хімічної обробки потрапляють у водні джерела, забруднюючи довкілля та створюючи ризики для здоров'я людей, рослин і дикої природи.

ЦІКАВІ ФАКТИ

Нідерландська компанія DyeCoo розробила революційну технологію фарбування без використання води. Замість води застосовується вуглекислий газ, що дозволяє уникнути утворення стічних вод і використання токсичних речовин.

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

 Текстильна промисловість – другий за обсягами споживач води серед промислових секторів. Процеси фарбування та фінішної обробки (як-от пом'якшення, водовідштовхувальне покриття або нанесення візерунків) спричиняють до 20% глобального забруднення чистої води.

 У процесі нанесення кольору й хімікатів тканини спричиняють близько 3% глобальних викидів CO₂, посилюючи зміну клімату.

 Забруднена вода шкодить водним екосистемам – зменшує біорізноманіття, вбиває рибу та рослини.

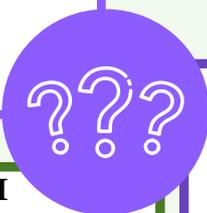
РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

- Перейдіть на натуральні барвники, такі як індиго чи куркума, які є нетоксичними, біорозкладними та придатними для малого виробництва;
- Встановіть компактні системи фільтрації води для повторного використання стічних вод від фарбування, зменшуючи споживання прісної води та забруднення;
- Співпрацюйте з місцевими екологічними фарбувальними підприємствами або впроваджуйте цифровий друк, який може заощаджувати до 95% промислової води та мінімізувати хімічні відходи;

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

- Ферментне натуральне фарбування передбачає зв'язування барвника з тканиною за допомогою ферментів – з мінімальним використанням води й без хімікатів. Отриманий результат є біорозкладним;
- Фарбування з низьким співвідношенням «рідина–тканина» дозволяє заощаджувати воду завдяки оптимізації кількості барвника та води;
- Цифровий друк із використанням струменевої технології дозволяє наносити зображення безконтактно, скорочуючи споживання води на 95% і зменшуючи хімічні відходи;

Барвники на рослинній основі (із квітів, коріння, листя) – екологічно безпечні, не шкодять воді та навколишньому середовищу.

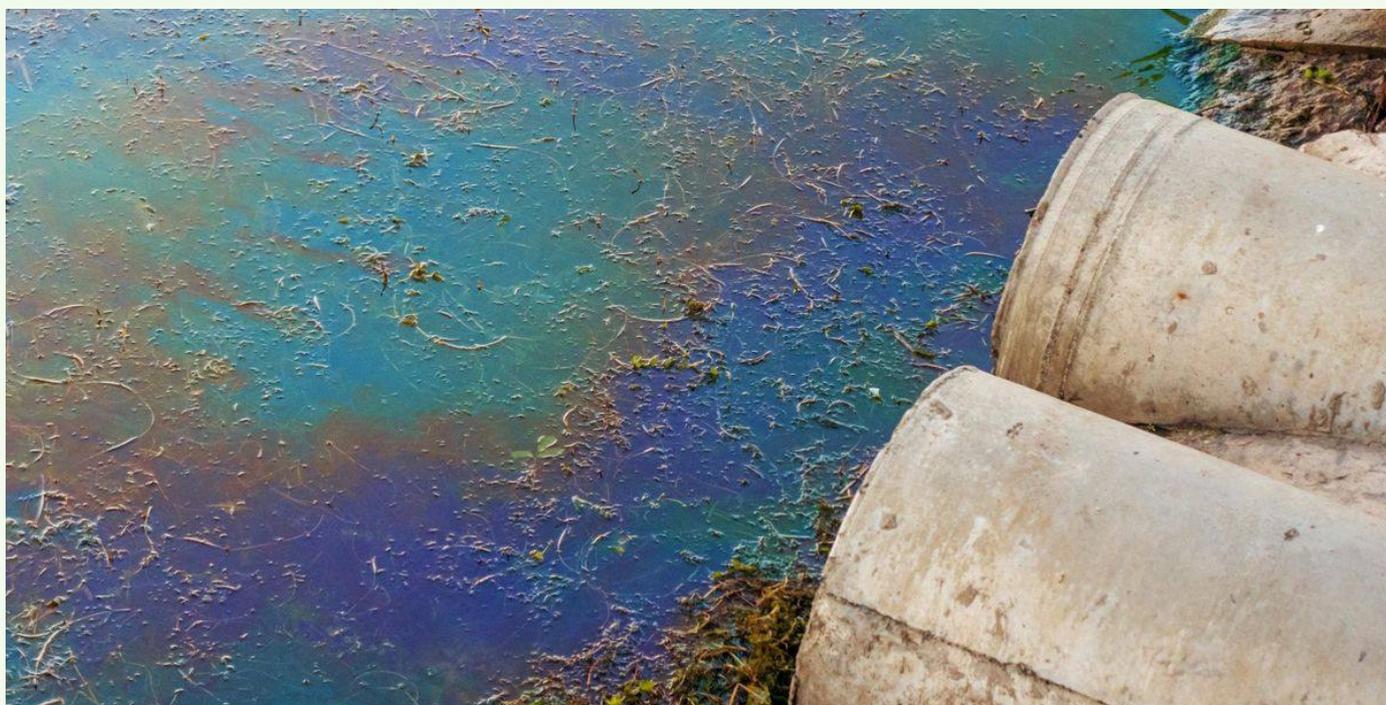
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Європа «Нуль відходів». (2023). Спільна заява щодо розширеної відповідальності за виробництво текстилю у перегляді Рамкової директиви про відходи. Отримано з: https://zerowasteurope.eu/wpcontent/завантаження/2023/10/zwe_oct23_спільна_заява_розширена_відповідальність_виробникаEPR_для_текстилю.pdf

EURATEX. (2022). Біла книга: Розширена відповідальність виробника (PBI) щодо текстильної продукції. Отримано з: <https://euratex.eu/wp-content/uploads/EPR-White-Paper-September-2022.pdf>

Європейський Парламент і Рада. (2024). Регламент (ЄС) 2024/1781 від 13 червня 2024 року про встановлення рамок для встановлення вимог до екодизайну для стійких продуктів та про скасування Директиви 2009/125/ЄС. Офіційний журнал Європейського Союзу. Отримано з <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj/eng>

- Інститут хімчистки Австралії. (н.д.). Тривалість терміну служби одягу. Інститут хімчистки Австралії. Отримано з: <https://www.drycleanersweb.com.au/consumers/garment-care-tips/clothing-life-expectancy/>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

Відходи від пакування

СУТЬ ПРОБЛЕМИ

Відходи від пакування – це залишки матеріалів, таких як папір, картон, пластик, скло, метал або навіть біорозкладні компоненти, що використовуються для обгортання або захисту товарів.

ЦІКАВІ ФАКТИ

Releaf Paper – українська компанія, яка виготовляє екологічні пакувальні пакети з опалого листя. Це дозволяє не вирубувати дерева і не використовувати пластикові пакети. Технологія виробництва не потребує хімікатів, споживає у 15 разів менше води та знижує викиди CO₂ на 78% порівняно зі звичайним виробництвом паперу.

ЕКОЛОГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ

- Перероблений картон і пакувальна стрічка виготовляються з вторинної целюлози та екологічних клейких стрічок;
- Пакування зі змішаних волокон формують із деревної та трав'яної маси у вигляді щільного картону;
- Пакування з грибного міцелію та сільськогосподарських відходів розкладається за 30 днів;
- Пакування з кукурудзяного крохмалю на основі рослинних полімерів є біорозкладним та доступним за ціною;

ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ

🌍 Щороку виробляється 141 мільйон тонн пластикової упаковки → 91% цих відходів не переробляється → Вони потрапляють у ґрунт, утворюють сміттєзвалища та забруднюють океани й річки.

🔥 Звалища зберігають значну частину цих відходів → Відходи розкладаються та виділяють шкідливі гази, такі як метан та CO₂ → Токсичні рідини просочуються в землю, забруднюючи ґрунт і воду, і становлять ризик для екосистем і здоров'я.

🌿 Забруднені екосистеми втрачають рівновагу → тварини змушені залишати середовище проживання → Громади, що живуть поблизу сміттєзвалищ, стикаються з серйозними ризиками для здоров'я та вродженими вадами.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДІЇ

- Використовуйте перероблені або екологічно чисті матеріали, такі як бамбук, картон або компостований пластик.
- Мінімізуйте відходи упаковки шляхом спрощення конструкцій та зменшення використання матеріалів.
- Оберіть екологічно чисті процеси друку, щоб зменшити викиди вуглецю та покращити придатність для переробки.

ACTION

Список літератури

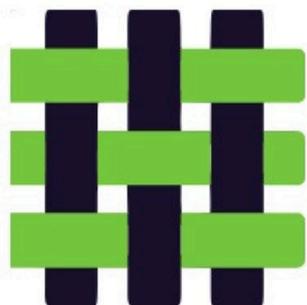
Дейвісон, Т. (11 вересня 2024 р.). Скільки пластику насправді переробляється?. Статистика та цифри. <https://blog.cleanhub.com/how-much-plastic-is-recycled>

Пальчинська, Л., Карпенко, О., Денисюк, М., та Собачинський, Р. (н.д.). Стартап дня: український виробник паперової упаковки з Fallen Leaves Releaf Paper. AIN. <https://en.ain.ua/2023/01/24/startup-of-the-day-ukraines-manufacturer-of-paper-packaging-from-fallen-leaves-releaf-paper/>

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.

W4TEX
women 4 textile

THE SWEDISH SCHOOL
OF TEXTILES
UNIVERSITY OF BORÅS

civitta

Cámara
Official Spanish Chamber of Commerce
in Belgium and Luxembourg

KAINOTOMIA

LOTTOZERO

Ця робота ліцензована згідно з ліцензією Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0).

**Co-funded by
the European Union**

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.